

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/116/2018
Identifikačné číslo spisu:	8117201199
Dátum vydania rozhodnutia:	11.07.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8117201199.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EKO LEYA o.z., so sídlom v Prešove, Pod kamennou baňou 12632/71, IČO: 50 265 407, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Patrik HOLINGA s.r.o., so sídlom v Košiciach, Hlavná 25, IČO: 36 856 967, proti žalovanému H. V. U., bytom K. Z., V. W. XXX/X, o zaplatenie 14.914,29 €, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9 Csp 16/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. septembra 2017 sp. zn. 25 Co 52/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 3. mája 2017 č. k. 9 Csp 16/2017-92 zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 14.914,29 € s úrokom z omeškania 5,5 % ročne od 25. januára 2015 do zaplatenia. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, podľa ktorého od poplatku sú oslobodené nadácie a charitatívne organizácie, humanitárne organizácie, ekologické organizácie a združenia pôsobiace na ochranu spotrebiteľov. Vecne dôvodil, že žalobca je síce podľa stanov a registrácie organizáciou zaoberajúcou sa ekológiou, ktorá vznikla 6. mája 2016 a jej štatutárnym orgánom je predsedníctvo. Uplatňovaná pohľadávka už bola postúpená zo Ž. P. na spoločnosť LEYA s.r.o., pričom ide o personálne prepojenie medzi obchodnou spoločnosťou LEYA s.r.o. a EKO LEYA o.z., pričom EKO LEYA o.z. pravdepodobne žiadnu činnosť v predmete, pre ktorý bola založená nevyvíja a pohľadávka, ktorá mala byť na ňu postúpená Žanetou Dobrovodskou, je neistá. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade ide zo strany žalobcu o obchádzanie zákona v snahe dosiahnuť možnosť uplatňovania rizikovej pohľadávky na súde bez zaplatenia súdneho poplatku, keď súd takýto postup aprobovať nemôže, a preto vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý ho nezaplatil a z dôvodu jeho nezaplatenia súd prvej inštancie konanie zastavil. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže zastavenie konania z procesného hľadiska zavinil žalobca.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 5. septembra 2017 sp. zn. 25 Co 52/2017 uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil a sporovým stranám nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a na doplnenie uviedol, že podľa tvrdenia žalobcu a aj podľa stanov predložených súdu Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky bol žalobca v čase podania žaloby zapísaný v zozname občianskych združení podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov pod názvom EKO LEYA o.z., pod Kamennou baňou 12632/71, Prešov, IČO: 50265407. Dodal, že podľa stanov ide o občianske združenie, v ktorom sa združujú občania a právnické osoby, ktoré svojím dobrovoľným konaním budú nezištne napomáhať a podporovať aktívne angažovanie osôb a skupinové aktivity obyvateľov regiónu stredná a východná Európa v oblasti ekologických aktivít. Zdôraznil, že žalobca nepreukázal, že reálne činnosť vykonáva. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že zo strany žalobcu ide o obchádzanie zákona, t.j. snahu vyhnúť sa zaplateniu súdneho poplatku. O trovách konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a sporovým stranám nepriznal nárok na ich náhradu.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobcu (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal, že rozhodnutie súdu druhej inštancie je nedostatočne odôvodnené, majúce za následok porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odvolací súd sa nevysporiadal: 1. s obsahom zákonného pojmu ekologická organizácia, 2. so záverom o pravdepodobnosti nevyvíjania žiadnej činnosti žalobcu v predmete, pre ktorý bol založený, 3. s tvrdeným personálnym prepojením medzi obchodnými spoločnosťami, 4. s označením pohľadávky za neistú a rizikovú. Poukázal na pojem ekológia, ktorý je široký a neurčitý a súd sa nevysporiadal s otázkou, či organizácia musí byť ekologickou výlučne, prevažne alebo iba v určitom parciálnom aspekte svojej činnosti. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie a nedôvodne ustálil, že žalobca pravdepodobne nevyvíja žiadnu činnosť v predmete, na ktorý bol založený. Dodal, že medzi ciele jeho činnosti patrí okrem iného aj podpora a propagácia zdravého životného štýlu, organizovanie športových podujatí a expedičnej turistiky, zimné a letné športy. Dôvodil, že zákonné ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. nepodmieňuje oslobodenie od platenia súdnych poplatkov preukazovaním ďalších skutočností a už vôbec nie preukazovaním vykonávania činnosti v oblasti životného prostredia. Otázku personálneho prepojenia medzi obchodnou spoločnosťou LEYA s.r.o. a EKO LEYA o.z. považuje za irelevantnú, nakoľko vlastníkom žalovanej pohľadávky v čase postúpenia pohľadávky na základe zmluvy o postúpení dňa 17. januára 2017 bola Ž. P.. Označenie pohľadávky za rizikovú a neistú bez vykonania akéhokoľvek dokazovania považuje za predčasné. Poukázal na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 311/07, IV. ÚS 14/07, II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07, II. ÚS 410/06, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 115/03. Dôvodil, že v konaní došlo k vade a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočné, málo presvedčivé. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania v sume 750,20 €.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť, dôvodiac, že konaním druhostupňového súdu nedošlo k žiadnemu porušeniu ústavných práv žalobcu, keďže bola správne vyhodnotená zrejma účelovosť postúpenia vymáhanej pohľadávky a snaha o obchádzanie zákona v otázke poplatkovej povinnosti. Dodal, že dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

5. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca a uviedol, že v plnom rozsahu zotrváva na doterajšej skutkovej a právnej argumentácii a navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania v sume 750,20 €.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo

rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), povinne zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaťel'a vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaťel' vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje len z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP majúci za to, že súd prvej inštancie i odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnené, nevyporiadalo sa: 1. s obsahom zákonného pojmu ekologická organizácia, 2. so záverom súdu prvej inštancie o pravdepodobnosti nevyvíjania žiadnej činnosti žalobcu v predmete, pre ktorý bol založený, 3. s tvrdeným personálnym prepojením medzi obchodnými spoločnosťami, 4. s označením pohľadávky za neistú a rizikóvu.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Žalobca v dovolaní namieta len, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je riadne odôvodnené. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok odôvodnenia nezakladá zmatečnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality)

rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

13. Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania" (teda nie zmätočnosť) zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.". Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

14. V danom prípade odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém" (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl" (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

15. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že súdy nižšej inšancie svoje rozhodnutie neodôvodnili. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a uznesením prvoinštančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inšancie chápať ako jeden vecný celok, náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

16. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné a preto ho podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol ako procesne neprípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.